

קול קורא לסקירה מס' 1 בנושא הערכה ומדידה של חינוך לערכים

בסקירה זו יוצגו כלים שונים – כמותיים ואיכותניים – המשמשים למדידה ולהערכה של חינוך לערכים, ובסופה ייערך דיון ויוסקו מסקנות באשר לדרכי המדידה וההערכה של חינוך לערכים.

חלק א: תיאור כלי המדידה

יש להציג בסקירה עשרה כלים למדידה ולהערכה. אפשר להשתמש ברשימה שבהמשך ולמצוא כלי נוסף בחיפוש עצמאי.

עבור כל כלי יש לכלול את הפרטים הבאים:

- 1.1 מטרת הכלי: מהי המטרה המוצהרת של מדידת הערכים? מדוע הכלי פותח?
- 1.2 תיאור הכלי: מיהו מושא המדידה במבחנים (אנשים, צוותים חינוכיים או תוכניות לימודים), ומהן הטכניקות המשמשות למדידה ולהערכה (למשל ראיונות, שאלונים, קבוצות מיקוד, פרויקטים אישיים, עבודת יצירה, כתיבה אישית ורפלקציה)?
- 1.3 מהי רשימת הערכים הנמדדת?
- 1.4 האם ישנן עדויות למהימנות, תוקף והוגנות השימוש בכלים אלה?
- 1.5 למה משמשות תוצאות המדידה? לכל כלי יש לנסות לאתר שני מחקרים יישומיים או דיווחים על התאמת הכלים לשימוש במדינות אחרות. כמו כן יש לפרט מה הייתה מטרת המחקר, איזו אוכלוסייה נבדקה בו ומהן ההתאמות שנעשו לצורך יישום הכלי במדינות אחרות.
- 1.6 האם ישנה התייחסות בספרות המחקר לביקורת על הכלי ועל המגבלות שלו (למשל הטיה מסוימת בשיטת המדידה כגון הטיה מגדרית או הטיה אתנית)?

חלק ב': מבט משווה – איך מודדים ומעריכים את החינוך לערכים?

מבנה חלק זה ייקבע יחד עם כותב או כותבת הסקירה, ויכלול השוואה בין כלי המדידה וההערכה שהוצגו בחלק א' לפי קריטריונים שיבחר הכותב או הכותבת, למשל:

1. ערכים פרטיקולריים מול אוניברסליים.
2. קביעת נורמה לערכים שיש לשאוף אליהם מול הפעלת שיקול דעת של התלמידים, התלמידות וצוותי ההוראה בבחירת הערכים.

מתוך ההשוואה ייערך בהמשך חלק זה דיון מסכם בנקודות הדמיון והשוני בין הכלים. חלק זה יעסוק גם בשאלות כמו מהן המתודולוגיות המרכזיות למדידה ולהערכה של ערכים וכיצד נהוג להגדיר ולפרש ערכים על פי הפירוט לעיל.

רשימת חוקרים, מרכזי מחקר וגופים ציבוריים שפיתחו כלים למדידת ערכים

לכותב או לכותבת שייבחרו תישלח רשימת מקורות ומסמכים מפורטת; יש לאתר את הכלי ולהציגו לפי השאלות המופיעות בחלק א.

1. [Marvin Berkowitz](#), Co-Director of the Center for Character and Citizenship at the University of Missouri-St. Louis.
2. ICCS [International Civic and Citizenship Education Study](#).
3. The European Social Survey: <https://www.europeansocialsurvey.org/>, Prof. Shalom Schwartz.
4. [Ann Higgins D'Alasandro](#), Fordham University, NY.
5. [Open Badges](#), Sirje Virkus and Aira Lepik, Tallinn University Estonia.
6. [VaKE \(Values and Knowledge Education\)](#), Dr. Jean-Luc Patry, University of Salzburg.
7. Promoting British values in schools, [The key for School governors](#).
8. [Values education in good practice schools project](#), Australia.
9. Moral Psychology Laboratory, [Providing tools for ethical character development](#), Prof Darcia Narvaez.

תשלום בגין הסקירה: 8500 ₪.

לוח זמנים להגשת הסקירה: עד 10 שבועות מיום אישור ההצעה המקדמית.

שלבים בהגשת הסקירה:

1. שלב 1: יושלם תוך שבועיים מיום אישור ההצעה המקדמית ויכלול הצגה של ארבעה כלים. בסופו יועבר לכותב או לכותבת 25% מהסכום.
2. שלב 2: יושלם תוך חמישה שבועות מסיום שלב 1 ויכלול את חלק אי במלואו והצעה למבנה של חלק ב'. בסופו יועבר לכותב או לכותבת 40% מהסכום.
3. שלב 3: יושלם בתוך שלושה שבועות מסיום שלב 2 ויכלול הגשה של הסקירה המלאה. בסופו יועבר לכותב או לכותבת 35% מהסכום.

אופן הגשת הסקירה: בכתב ובשיחה בפני חברי הוועדה.

תרגיל כתיבה לצורך הגשת מועמדות: יש לבחור אחד מהכלים המופיעים לעיל ולתאר אותו. אורך התרגיל: עד עמוד אחד.

יש לשלוח את התרגיל ואת קורות החיים למרכזת הוועדה, ד"ר נירית טופול: nirit.education@academy.ac.il, עד לתאריך 23/5/2020.

נוהל ביצוע הסקירות

1. כל מועמד ומועמדת רשאים להגיש מועמדות לכתיבה של עד שני דוחות. כל הצעה למועמדות תכלול את קורות החיים של מגיש או מגישה ההצעה (עד עמוד) ומשימת כתיבה – שניהם בקובץ אחד.
2. היוזמה שומרת לעצמה את הזכות לא להשתמש באף אחת מן ההצעות שתוגשה. כמו כן, היא עשויה לבקש שינוי דגשים, תוספות או שילוב הצעות שונות לקראת קבלת מתווה סקירה שאותו תהיה מעוניינת לממן.
3. לאחר שיאושר כי הכותב או הכותבת מילאו אחר הנדרש בהערות, תשמש הסקירה המתוקנת את הוועדה בדיוניה. הוועדה עשויה להחליט על הנגשת הסקירה באמצעות כתיבת מסמך "דגשים מתוך סקירה". מסמך ההנגשה ייכתב בידי צוות היוזמה ויופץ על ידה.
4. זכויות היוצרים על המסמך יהיו שייכות לאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. מחבר או מחברת הסקירה יורשו להשתמש בה בפרסומים מדעיים, כמקובל.
5. ההתקשרות בשם היוזמה תיעשה על ידי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.